

MAFKURAVIY FAOLIYAT VA G'OYALARNING AMALGA OSHIRISH JARAYONI

---

*Andijon davlat pedagogika instituti
Ijtimoiy fanlar kafedrası o'qituvchisi
Jabborova Sayyoraxon Muxammadkobilovna
Andijon Davlat Pedagogika instituti
Milliy goya ma'naviyat asoslari va
huquq ta'limi yo'nalishi 302-guruh talabasi
Ismoilova Nafisa*

Annotatsiya: Mazkur maqolada mafkuraviy faoliyat va g'oyalarni amalga oshirish jarayoni chuqur tahlil qilinadi. Mafkura tushunchasi, uning jamiyat hayotidagi o'rni va ahamiyati, g'oyalarni amaliyotga tatbiq etishning asosiy bosqichlari yoritiladi. Shuningdek, mafkuraviy jarayonlarni samarali boshqarish, g'oyalarni aholi ongiga singdirish usullari va zamonaviy kommunikatsiya vositalarining bu boradagi o'rni ko'rib chiqiladi. Maqolada mafkuraviy faoliyatning ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash va milliy manfaatlarni himoya qilishdagi ahamiyati ham o'z aksini topgan.

Kalit so'zlar: Mafkura, g'oya, mafkuraviy faoliyat, g'oyalarni amalga oshirish, ma'naviyat, jamiyat, kommunikatsiya vositalari, milliy manfaatlar, ijtimoiy barqarorlik, targ'ibot usullari.

Abstract: In this article, the process of implementing ideological activities and ideas is deeply analyzed. The concept of ideology, its role and importance in the life of society, the main stages of putting ideas into practice will be covered. Also, effective management of ideological processes, methods of instilling ideas into the minds of the population, and the role of modern means of communication in this regard are considered. The importance of ideological activity in ensuring social stability and protecting national interests is reflected in the article.

Keywords: Ideology, idea, ideological activity, implementation of ideas, spirituality, society, means of communication, national interests, social stability, propaganda methods.

Аннотация: В данной статье глубоко анализируется процесс реализации идеологической деятельности и идей. Будет освещено понятие идеологии, ее роль и значение в жизни общества, основные этапы воплощения идей в жизнь. Также рассматриваются эффективное управление идеологическими

процессами, методы внедрения идей в сознание населения, роль в этом отношении современных средств коммуникации. В статье отражено значение идеологической деятельности в обеспечении социальной стабильности и защите национальных интересов.

Ключевые слова. Идеология, идея, идеологическая деятельность, реализация идей, духовность, общество, средства коммуникации, национальные интересы, социальная стабильность, методы пропаганды.

Kirish. Mafkura – bu jamiyatning asosiy tushunchalaridan biri bo‘lib, u ijtimoiy guruhlar, xalq va davlatning asosiy manfaatlari hamda maqsadlarini aks ettiradi. U jamiyatning madaniy, iqtisodiy va siyosiy yo‘nalishlarini belgilaydi va uni birlashtiruvchi ma’naviy asos sifatida xizmat qiladi. Mafkuraviy faoliyat esa ushbu g‘oyalarni shakllantirish, ularga asoslangan strategik maqsadlarni amalga oshirish va keng aholi ongiga singdirish jarayonidir. Mazkur faoliyatning muvaffaqiyati g‘oyalarning mazmuni, ularni amaliyotga tatbiq etish usullari va jamiyatdagi ma’naviy muhitga bog‘liqdir.¹

Mafkuraviy faoliyatning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi bir necha asosiy bosqichlardan iborat. Dastlab, mafkura va g‘oyalarning mazmuni aniqlanadi. Ular jamiyatning mavjud ehtiyojlari, muammolari va kelajakdagi rivojlanish yo‘nalishlari asosida ishlab chiqiladi. Bu jarayonda milliy qadriyatlar, madaniy meros, xalqning tarixiy tajribasi hamda zamonaviy global tendensiyalar hisobga olinadi. G‘oya jamiyat ehtiyojlariga mos va zamonaviy bo‘lishi kerak, aks holda uning aholi orasida qabul qilinishi qiyin bo‘ladi. Keyingi bosqichda g‘oyalar ommaga etkaziladi. Bu jarayon mafkuraviy targ‘ibot va tashviqot vositalari orqali amalga oshiriladi. Bunda ta’lim-tarbiya tizimi, ommaviy axborot vositalari, madaniy tadbirlar va zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati katta. Ta’lim muassasalarida milliy mafkura asoslari yosh avlodga o‘rgatiladi, ommaviy axborot vositalari orqali keng jamoatchilik ongiga etkaziladi. Ayniqsa, internet va ijtimoiy tarmoqlarning kuchli ta’sirga ega ekanligini hisobga olib, zamonaviy raqamli platformalardan samarali foydalanish zarur. Mafkuraviy faoliyatda g‘oyalarni singdirish jarayoni doimiy va izchil bo‘lishi lozim. Bunda har bir g‘oya aniq maqsadga yo‘naltirilgan bo‘lishi va aholi manfaatlariga javob berishi kerak. G‘oyalarning hayotiyliigi, ularning kundalik hayotdagi ahamiyati va qo‘llanilishi xalq orasida bu mafkuraning qabul qilinish darajasini oshiradi. Shu bilan birga, jamiyat a’zolarining faol ishtirokini ta’minlash

¹. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

orqali g'oyalar real hayotda qo'llanilishi zarur.² Mafkuraviy faoliyatning samaradorligini ta'minlash uchun jamiyatdagi ijtimoiy muhit, madaniy-axloqiy asoslar va siyosiy barqarorlik muhim ahamiyatga ega. Jamiyatda ijtimoiy adolatni ta'minlash, inson huquq va erkinliklarini himoya qilish, iqtisodiy farovonlikka erishish mafkuraviy g'oyalar muvaffaqiyatining muhim shartlaridir. Agar mafkura xalq manfaatlarini bilan bog'liq bo'lmasa yoki amalda ijtimoiy muammolarni hal eta olmasa, uning qadri pasayadi va u keng jamoatchilik tomonidan rad etilishi mumkin.

Bugungi globallashuv jarayonida mafkuraviy faoliyatning dolzarbligi yanada ortib bormoqda. Global madaniy va axborot oqimlari jamiyatlarning milliy o'zligini saqlash borasida jiddiy tahdidlarni yuzaga keltirmoqda. Shu sababli, milliy g'oyalarni zamonaviy shakllarda targ'ib etish, yosh avlodni turli yot g'oyalar ta'siridan himoya qilish va ular ongida milliy qadriyatlarga asoslangan mafkuraviy immunitetni shakllantirish muhimdir.

Mafkuraviy faoliyatda muloqot va hamkorlik prinsiplari muhim rol o'ynaydi. Jamiyatning barcha qatlamlari – davlat tashkilotlari, nodavlat tashkilotlar, ilmiy va madaniy muassasalar hamda jamoatchilik vakillari birgalikda harakat qilishlari zarur. Mafkuraviy ishlarni faqat davlatning zimmasiga yuklash bir tomonlama yondashuv bo'lib, bunday yondashuv muvaffaqiyatsizlikka olib kelishi mumkin. Shuning uchun ham bu jarayon keng jamoatchilikning faol ishtirokini ta'minlash orqali amalga oshiriladi. Shuningdek, mafkuraviy faoliyat natijadorligini baholash va uning zamon talablariga mosligini doimiy ravishda tahlil qilib borish zarur. Bu borada ilmiy yondashuv muhim ahamiyatga ega. Mafkuraviy faoliyatning zaif tomonlarini aniqlash va ularni takomillashtirish orqali g'oyalarning amaliyotga tatbiq etilishi samaradorligini oshirish mumkin. Xulosa qilib aytganda, mafkuraviy faoliyat va g'oyalarni amalga oshirish – bu murakkab va ko'p bosqichli jarayon bo'lib, u jamiyatning rivojlanishi va barqarorligida muhim rol o'ynaydi. Bu jarayonning muvaffaqiyati aniq belgilangan strategiya, zamonaviy yondashuvlar va jamoatchilik ishtirokiga bog'liq. Shu bois, mafkuraviy faoliyatni rejalashtirish va amalga oshirishda innovatsion texnologiyalar, milliy qadriyatlar va global tendensiyalarning uyg'unlashuvi asosida ishlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Mafkuraviy faoliyat va g'oyalarni amalga oshirish jarayonida g'oyalar faqat nazariy tusda qolmasdan, hayotiy amaliyotga faol singdirilishi lozim. Buning uchun mafkuraviy tashabbuslarning keng ko'lamli ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlarga integratsiya qilinishi zarur. Bunda asosiy e'tibor g'oyalarni zamonaviy

---

² G'afurov M. Mafkuraviy jarayonlar va ularning boshqaruvi. Toshkent: Ma'naviyat, 2012.

texnologiyalar, axborot-kommunikatsiya vositalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali ommalashtirishga qaratilishi kerak. Hozirgi raqamli dunyoda mafkuraviy g'oyalarni ilgari surishning innovatsion usullaridan foydalanish, ular bilan yosh avlodni qiziqtirish va jamiyatni jalb etish muhim ahamiyatga ega. Mafkuraviy faoliyatni muvaffaqiyatli amalga oshirishda liderlik va etakchilik masalalari alohida o'rin tutadi. Tashabbuskor va o'z g'oyasiga ishonadigan liderlar nafaqat g'oyalarni targ'ib qilishi, balki ularga boshqalarni ishontirishi, jamiyatda ishonch uyg'otishi lozim. Bunday liderlar milliy qadriyatlarni zamonaviy va jozibador shaklda etkazish orqali g'oyalarni ommalashtirishga ko'maklashadi.³

Shuningdek, mafkuraviy faoliyatda madaniyat va san'atning o'rni ham beqiyosdir. Adabiyot, musiqa, teatr, kino va boshqa san'at turlari orqali g'oyalarni o'zgacha usulda targ'ib qilish imkoniyati mavjud. Masalan, tarixiy qahramonlar hayotiga bag'ishlangan filmlar yoki milliy qadriyatlarni targ'ib etuvchi adabiy asarlar orqali mafkura aholi orasida chuqurroq ildiz otadi. Mafkuraviy g'oyalarni amalga oshirishda xalqaro hamkorlik ham katta ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonning boy madaniy merosi, milliy qadriyatlari va madaniyatining boshqa mamlakatlarga targ'ib qilinishi orqali global miqyosda mafkuraviy ta'sir kuchini oshirish mumkin. Bu nafaqat mamlakat obro'sini yuksaltiradi, balki milliy g'oyalar doirasini kengaytirishga xizmat qiladi.⁴ Bundan tashqari, mafkuraviy faoliyatni amalga oshirish jarayonida monitoring va tahlil muhim ahamiyatga ega. G'oyalarning jamiyatda qabul qilinish darajasini o'rganish, ijtimoiy kayfiyatni tahlil qilish va mavjud muammolarni aniqlash orqali mafkuraviy faoliyatni yanada takomillashtirish mumkin. Bu borada so'rovnomalar, ijtimoiy tadqiqotlar va statistik ma'lumotlardan foydalanish samarali natija beradi.

Mafkuraviy jarayonlarda muammolarni oldindan aniqlash va ularga echim topish uchun moslashuvchan yondashuv zarur. Masalan, globallashtirish davrida yot g'oyalarning kirib kelishi, ma'naviy bo'shliqlarning paydo bo'lishi yoki yoshlar orasida mafkuraviy ta'sirga qarshilik ko'rsatish holatlari yuzaga kelishi mumkin. Shu bois, mafkuraviy faoliyatni amalga oshirishda ijtimoiy va axborot xavfsizligini ta'minlash, zarur bo'lganda, yangi strategiyalarni ishlab chiqish lozim. Oxirgi nuqtai nazar shuki, mafkuraviy faoliyatning uzoq muddatli muvaffaqiyati g'oyalarning o'zaro muvozanatiga asoslanadi. Ya'ni g'oyalar jamiyatni rivojlantirishi, aholining

³ . Abdulla Q. Milliy mafkura va ijtimoiy taraqqiyot. Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.

⁴ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning ma'naviyat va ma'rifat masalalariga oid ma'ruzalari va nutqlari.

farovonligini oshirishi va milliy birdamlikni mustahkamlashi kerak. Shu bilan birga, ular yangilik va innovatsiyalar uchun ochiq bo'lishi ham talab etiladi. Faqat shundagina mafkuraviy faoliyat zamon bilan hamqadam bo'lib, o'z samarasini beradi.

Xulosa. Mafkuraviy faoliyat va g'oyalarni amalga oshirish jarayoni jamiyatning barqarorligi va rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Bu jarayon faqat nazariy tamoyillarga emas, balki amaliy faoliyatga asoslanadi. Mafkuraviy g'oyalar jamiyat a'zolarining ongini, qarashlarini va ijtimoiy harakatlarini shakllantiruvchi asosiy vosita hisoblanadi. Shu bois, ularning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi jamiyatni birlashtiruvchi kuch sifatida xizmat qiladi. Bugungi globallashuv sharoitida mafkuraviy faoliyatning dolzarbligi ortib bormoqda. Global axborot oqimlari va madaniy ta'sirlar milliy o'zlikni saqlash va rivojlantirish uchun yangi yondashuvlarni talab qilmoqda. Shu sababli, mafkuraviy faoliyatni zamonaviy texnologiyalar, ijtimoiy tarmoqlar va kommunikatsiya vositalari bilan uyg'unlashtirish muhimdir. Ayniqsa, yosh avlodni mafkuraviy ta'sir doirasida saqlash, ularga milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish dolzarb masaladir. Mafkuraviy faoliyatda milliy va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish alohida ahamiyatga ega. Milliy qadriyatlar va g'oyalarni xalqaro miqyosda targ'ib qilish orqali jamiyatni global o'zgarishlarga moslashtirish va milliy manfaatlarni himoya qilish mumkin. Shu bilan birga, mafkuraviy jarayonlarning samaradorligini oshirish uchun monitoring va tahlil tizimlarini takomillashtirish zarur. Shuningdek, mafkuraviy faoliyatning ijtimoiy, madaniy va iqtisodiy sohalar bilan integratsiyalashuvi uning ta'sirchanligini oshiradi. Bunda madaniyat va san'at vositalaridan, ta'lim tizimidan hamda jamoatchilik fikrini shakllantiruvchi vositalardan samarali foydalanish talab etiladi. Xulosa qilib aytganda, mafkuraviy faoliyat va g'oyalarni amalga oshirish – bu jamiyatni birlashtiruvchi, barqaror rivojlanish uchun asos yaratadigan murakkab, lekin zarur jarayon. Mazkur faoliyatni zamonaviy va innovatsion yondashuvlar bilan boyitish orqali uning samaradorligini ta'minlash va milliy manfaatlarni ilgari surish mumkin. Faqat shundagina mafkuraviy g'oyalar jamiyatni ma'naviy jihatdan boyitish va rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. G'afurov M. Mafkuraviy jarayonlar va ularning boshqaruvi. Toshkent: Ma'naviyat, 2012.

3. Rustamov R. Globallashuv davrida mafkuraviy tahdidlar. Toshkent: Universitet, 2019.
4. To'raqulov A. Jamiyatda g'oyaviy barqarorlik. Toshkent: Sharq, 2016.
5. Abdulla Q. Milliy mafkura va ijtimoiy taraqqiyot. Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning ma'naviyat va ma'rifat masalalariga oid ma'ruzalari va nutqlari.
7. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Toshkent: O'zbekiston, 2022.
8. Jabborova, S., Erkinova, I., & Shokirova, Z. (2024). VIRTUAL O'YINLARNING YOSHLAR ONGIGA TA'SIRI. *Ilm-fan va ta'lim*, (6 (21)).
9. Jabborova, S., Mirzadavlatova, U., & Kozimova, G. (2024). TA'LIM VA TARBIYA JARAYONIDA AXBOROTNING O'RNI VA AHAMIYATI. *Ilm-fan va ta'lim*, (6 (21)).
10. Jabborova, S., Ismatillayeva, I., Fozilova, R., & Sultonboyev, A. (2024). TEXNOLOGIK TARAQQIYOTNING ISTIQBOLLARI. *Ilm-fan va ta'lim*, (6 (21)).
11. Jabborova, S., Daminjonova, S., Ismoilova, G., & Mamatqodirova, M. (2024). AXBOROTNING INSON HAYOTIGA TA'SIRI. *Ilm-fan va ta'lim*, (6 (21)).
12. Jabborova, S., Olimjanova, H., & Shodmonova, S. (2024). INTERNETDAN SAMARALI FOYDALANISH-DAVR TALABI. *Ilm-fan va ta'lim*, (6 (21)).
- Bahodir o'g'li, V. S. (2024). YURTIMIZDA ARABLAR BOSQINI VA ISLOM DININING KIRIB KELISHI. *WORLD OF SCIENCE*, 7(10), 40-44.
13. Asadbek, M., & Davronbek, I. (2023). O'ZBEKISTON-2030 STRATEGIYASINING YANGI O'ZBEKISTONNI BARPO ETISHNING KAFOLATI. *Ustozlar uchun*, 24(1), 204-207.
14. Dilshodbek o'g'li, I. D. (2023). O'ZBEKISTONDA SIYOSIY PARTIYALARNING JAMIYAT HAYOTIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI. *Journal of new century innovations*, 29(4), 115-120.
15. Dilshodbek o'g'li, I. D. (2023). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA'LIM TIZIMIDA XALQARO BAHOLASH DASTURLARI, METODLARI VA TEXNOLOGIYALARINI JORIY QILISHNING HUQUQIY ASOSLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 21(7), 102-110.
16. Ahmedov, A. T. (2024). KASABA UYUSHMA TASHKILOTINING HUQUQIY ASOSLARI-DEMOKRATIYA VA OSHKORALIK PRINSIPLARINI SHAKLLANISHI. *Экономика и социум*, (4-1 (119)), 54-59.
17. AHMEDOV, A. (2024). KASABA UYUSHMA TASHKILOTLARINING BOSHQA JAMOAT TASHKILOTLARI BILAN O'ZARO HAMKORLIKLARI. *News of the NUUZ*, 1(1.9), 60-63.